

Groevormen van waterplanten

Uitgaande van de locatie van het blad (in, op, of boven het water) en de wortels (in de bodem of het water) onderscheiden we vijf hoofdgroepen: (1) planten met drijfbladeren die niet in de bodem wortelen; (2) planten met drijfbladeren die wel in de bodem wortelen; (3) planten met ondergedoken bladeren die in de bodem wortelen; (4) planten met ondergedoken bladeren die niet in de bodem wortelen; en (5) planten met bladeren boven het water.

In deze zoekkaart helpen we je op weg met het identificeren van enkele emergente waterplanten (groep 5).

Hoe gebruik je deze zoekkaart?

1. Kijk goed naar de luchtbladeren (blad dat boven het water uitsteekt) en zoek in de zoekkaart naar deze *bladvorm*. Bekijk vervolgens van welke plant met de juiste bladvorm de waargenomen *bladgrootte* in de beschreven range valt.
2. Bekijk vervolgens in welke *positie* de bladeren aan de stengel zitten. Zitten ze 1 voor 1 verspreid over de stengel, met z'n tweeën tegenover elkaar (tegenoverstaand), in kransen om de stengel of de wortel (wortelrozet)?
3. Als de planten bloeien kijk je of de *bloemen* overeenkomen met de afgebeelde bloemen.
4. Heb je de plant waarschijnlijk al gevonden? Kijk dan ook nog even naar de informatie over de *stengel*, waar o.a. de (maximale) lengte van de plant is weergegeven.
5. Als laatste hebben sommige soorten typische kenmerken waarmee ze makkelijk op naam te brengen zijn, of van andere (gelijkende) planten te onderscheiden zijn. Deze staan vermeld bij *Bijzonderheden*.
6. Aangezien sommige soorten waterplanten relatief veel op andere soorten lijken (zeker als ze niet bloeien), vermelden we in de laatste rij per soort met welke andere soorten deze soort *gemakkelijk te verwarren* is. Hierbij verwijzen we ook naar de relevante pagina in de Heukels' Flora 23e druk (H-p#) en in de Veldgids Water- en oeverplanten van Roelf Pot, 2e druk (P-p#). Op deze pagina's kan je de waargenomen soort verder op naam brengen, je determinatie controleren en extra informatie vinden.

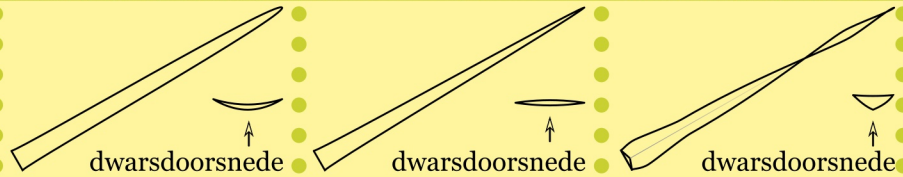
Waterplanten en hun groeiplaats

Omdat verschillende soorten waterplanten verschillende eisen aan hun groeiplaats stellen, kan de soortsaamenstelling enige informatie geven over de groeicondities op de locatie. Daarom hebben we in de rij *Nutriënten* aangegeven of de soort voornamelijk voorkomt in voedselarm (-) of voedselrijk (+) milieu.

Lisdodde
Typha spp.
(Groep)

Gele lis
Iris pseudacorus
Zwanenbloem
Butomus umbellatus
Foto

Bladvorm

Bladgrootte
 $\pm 0.5-2\text{m lang,}$
 $>1\text{cm breed}$
 $\pm 0.4-1.2\text{m lang,}$
 $>2\text{cm breed}$
 $0.3-1.5\text{m lang}$
Bladpositie

 verspreid langs
stengel

 in 2 rijen langs
(korte) stengel

 wortelstandig,
aan de basis
schedevormend

Bloem of bloeiwijze

 bloem $\pm 10\text{cm}$

bloemen 1-3cm

Stengel

 planten 1-3m
lang

 zeer kort, plant
tot $>1\text{m}$

 bloemsteel
rond en fors

Wortelt in

Bijzonderheden

 typische
'sigaren'
foto's: *T. latifolia*

 ook zeer
kenmerkende
zaaddozen

 kenmerkende
bloemen en
gedraaid blad

Nutriënten

+ / +++

++

++

Makkelijk te verwarren met

 Binnen de groep
-
[H-p38,129 & P-p220]

 Bloeiend: geen
Blad: *Typha spp.* &
Acorus calamus -
[H-p38,117 & P-p220]

 Bloeiend: geen
Blad: *Sparganium spp.*
- [H-p38,82,128 &
P-p220]

Elvoorkomende emergente waterplanten

Egelskop

Pijlkruid

Grote

Watermunt

Holpijp

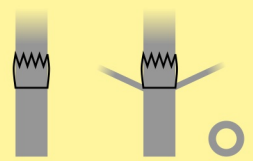
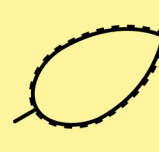
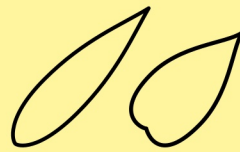
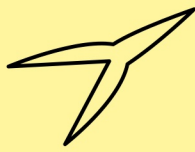
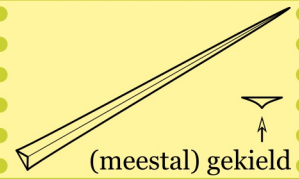
Sparganium spp.
(Groep)

Sagittaria sagittifolia

waterweegbree
Alisma plantago-aquatica

Mentha aquatica

Equisetum fluviatile

0.2-1m+ lang,
0.3-3cm breed

drijfblad ±
10-20cm lang

luchtblad ±
5-20cm lang

enkele cm
lang

<12mm lang,
kranstakken
vaak afwezig

verspreid langs
(korte) stengel

bladsteel in een
wortelrozet

aan bladsteel in
rozet

tegenoverstaand
aan stengel

tot kroontje
vergroeid om
stengel

bloemen 2-2.6cm

bloemen 0.6-1cm

elke bloem 4-7mm

aar 15-25mm lang

planten tot
1m+ boven het
water groeiend

bloem- en
bladstelen 3-
kantig

blad- en
bloemsteel
0.3-1.7m

4-kantig,
30-90cm lang

gesegmenteerd
en gestreept,
0.3-1m lang

vormt ook
onderwaterblad
foto's: *S. erectum*

vormt ook drijf-
en onderwater-
blad

vormt ook lint
(onderwater) en
ovaal (drijf) blad

sterke
muntgeur bij
kneuzen blad

plant duidelijk
gesegmenteerd,
stengel hol

+ / + + +

++

++

++

+

Bloeiend: binnen de
groep

S. latifolia (exoot) -
[H-p86 & P-p238]

Andere soorten
Alismataceae -
[H-p85 & P-p232]

Andere soorten
Mentha -
[H-p512 & P-p252]

Andere soorten
Equisetum -
[H-p54 & P-p247]

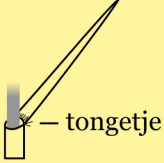
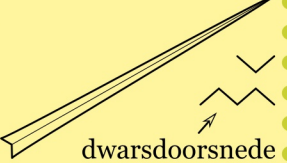

Waterblad: *Sagittaria*
[H-p38, 128 & P-p220]

Let op: onderwater-
blad is lintvormig

Watergebonden
Grassen
Poaceae
(Groep)

Watergebonden
Zegges
Carex spp.
(Groep)

Watergebonden
Russen
Juncus spp.
(Groep)

Foto			
Bladvorm			
Bladgrootte	verschilt per soort; enkele cm tot >50cm lang	verschilt per soort; 0.1-1m+ lang, <2cm breed	verschilt per soort; 0.1-1m+ lang, zeer smal
Bladpositie	verspreid in 2 rijen om stengel	in 3 rijen om stengel	verspreid of wortelstandig
Bloem of bloeiwijze			
Stengel	rond met (meestal) verdikte knopen	scherp 3-kantig	meestal rond, of afwezig (opgerold blad)
Wortelt in			
Bijzonderheden	vormen vaak uitlopers of wortelstokken	bloemen en loep nodig voor determinatie	bloemen in kluwen
Foto's zijn van	Riet <i>Phragmites australis</i>	Oeverzegge <i>Carex riparia</i>	Pitrus <i>Juncus effusus</i>
Makkelijk te verwarren met	Lastige groep, kijk o.a. naar aren; loep nodig - [H-p38, 170 & P-p161]	Soorten binnen de groep lastig te onderscheiden - [H-p150 & P-p178]	Lastige groep, loep nodig; lijken ook op Cyperaceae soorten - [H-p38, 130 & P-p204]